

STUK TER KENNISNAME ALGEMEEN BESTUUR

ONDERWERP

Verkenning grenzen water- en bodemsysteem

PORTEFEUILLEHOUDER

H.C. Klavers
J. Lodders

Het Algemeen Bestuur neemt kennis van

De voortgang van de Verkenning naar de grenzen van het water- en bodemsysteem.

Aanleiding

Op 17 december 2024 hebben we u door middel van een ter kennisname stuk geïnformeerd over de aanpak van de Verkenning naar de grenzen van het water- en bodemsysteem. Hierin gaven we aan u te informeren zodra de opbrengsten van de definitiefase (fase 1A) en analysefase (fase 1B) bekend waren. Zoals gerapporteerd in de laatste bestuursrapportage is er uitloop op de planning. Na bijsturing is dit weer op orde en is de rapportage van Fase 1A in september 2025 opgeleverd.

Hierbij delen wij het resultaat van fase 1A en informeren we u over de geplande vervolgstappen.

Positie van de Verkenning

In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 "De Kracht van Water" is aangekondigd om de robuustheid van het watersysteem te onderzoeken in relatie tot de effecten van klimaatverandering door middel van een kantelpuntenanalyse. In de Bestuursrapportages 2024 en 2025 is deze maatregel omgezet en aangescherpt met als resultaat: "Uitvoeren van een verkenning om de grenzen van het water- en bodemsysteem beter te kunnen duiden en kwantitatief te onderbouwen (2026)".

Waterschap Zuiderzeeland wil de grenzen van de maakbaarheid van het water- en bodemsysteem beter kunnen duiden en kwantitatief onderbouwen, zowel wat die grenzen zijn, als wanneer die bereikt worden en wat daar de gevolgen van zijn. De resultaten zijn een handvat om in gesprek te gaan met bestuur en omgeving over strategie en keuzes op lange termijn.

Resultaat van fase 1A

U treft de rapportage van fase 1A aan als bijlage. Het is een coproductie van waterschap Zuiderzeeland en Deltares. Deze fase was nodig om kennis en informatie bij elkaar te brengen en met elkaar te komen tot gezamenlijk geformuleerde en gedragen uitgangspunten. Met deze uitgangspunten kan de analysefase effectief worden ingericht.

Definitie van het begrip 'grens'

Voor deze verkenning is een grens het moment dat de condities zo veranderd zijn dat de huidige strategie niet meer toereikend is om beleids- of beheerdoelstellingen te halen. Er zullen dan andersoortige, veelal ingrijpende, maatregelen nodig zijn. Het gaat daarmee om grenzen (niet altijd één hard moment) in de maakbaarheid of het gebruik van het systeem door de mens.

Grenzen op hoofdlijnen

Fase 1A levert een voorlopige voorzet op van de grenzen aan het water- en bodemsysteem, die we nader gaan invullen en kwantificeren in fase 1B. Deze zijn samengevat in tabel S1 van het rapport.

De eerste verkenning van fase 1A laat zien dat het gebied van waterschap Zuiderzeeland enerzijds afhankelijk is van randvoorwaarden van *buitenaf* in het IJsselmeer die het gevolg zijn van beslissingen in het hoofdwatersysteem om mee te kunnen bewegen met effecten van klimaatverandering op landelijke schaal. Daarnaast komen grenzen in zicht vanwege effecten van klimaatverandering en vanwege de effecten van het huidige gebruik voor diverse functies *binnen* het water- en bodemsysteem van de Noordoostpolder en de Oostelijke - en Zuidelijke Flevopolder.

Vervolg

In fase 1B worden de condities waarop de grenzen overschreden worden kwalitatief en kwantitatief uitgewerkt, inclusief de samenhang tussen de grenzen. Er kunnen grenzen bijkomen of afvallen. Er vindt regelmatig afstemming plaats met de portefeuillehouders. We verwachten het eindrapport van fase 1B in maart 2026 af te ronden.

Het eindresultaat kan benut worden om terug te redeneren naar het hier en nu. Welk handelingsperspectief is er? Wat is er mogelijk en wat is hiervan wenselijk? De resultaten van deze Verkenning nemen we mee als bouwsteen in lopende trajecten, zoals het nieuwe Waterbeheerprogramma en de uitwerking van water en bodem sturend voor Zuiderzeeland.

Na afronding van fase 1B informeren we u over de bevindingen en het vervolg.

Lelystad, 2 december 2025

het college van Dijkgraaf en Heemraden,

de secretaris-directeur,
ing. W. Slob MSc.

de dijkgraaf,
ir. H.C. Klaver

Bijlage a: Rapport Verkenning naar de grenzen van het water- en bodemsysteem